

ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI W LATACH 2013-2014 W GMINIE OPATÓWEK

Analiza przygotowana w oparciu o art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 ze zm.) za lata 2013 - 2014.

Opracował: Krzysztof Szychta

I. Wstęp

Gmina Opatówek leży w powiecie kaliskim, w województwie wielkopolskim, w malowniczym krajobrazie Wzgórz Opatowsko-Malanowskich. Gmina posiada charakter rolniczo-przemysłowy i wiele walorów turystyczno-rekreacyjnych. Powierzchnia gminy wynosi 104 km kw., zamieszkuje ją 10 687 mieszkańców (stan na 31 grudnia 2014 roku), w tym 4 tys. w samym Opatówku, który otoczony jest 31 wsiami:

Bogumiłów, Borów, Chełmce, Cienia Druga, Cienia Pierwsza, Cienia Trzecia, Cienia - Folwark, Dębe - Kolonia, Frankowizna, Janików, Józefów, Kobierno, Michałów Czwarty, Michałów Drugi, Michałów Pierwszy, Michałów Trzeci, Modła, Nędzrzew, Porwity, Rajsco, Rożdżały, Sierzchów, Słoneczna, Szałe, Szulec, Tłokinia Kościelna, Tłokinia Mała, Tłokinia Nowa, Tłokinia Wielka, Trojanów, Warszew, Zawady, Zduny, Zmysłanka,

Opatówek leży zaledwie 7 km od Kalisza i 130 od Poznania - stolicy województwa i posiada dogodne połączenia komunikacyjne (przy drodze krajowej nr 12). Teren gminy obejmuje częściowo tereny dwóch parków krajobrazu chronionego: Doliny Rzeki Swędrni i Doliny Rzeki Proсны, na których ochronie poddano bogactwo flory (714 gatunków), fauny, zwłaszcza ptaków wodno-błotnych, walory krajobrazowe, a także wartości historyczno-kulturowe. We wsi Szałe znajdują się tereny rekreacyjne położone wokół zbiornika retencyjnego. Gmina wciąż rozwija infrastrukturę; o jej poziomie świadczą wodociągi we wszystkich miejscowościach, sieć gazowa, siatka dróg lokalnych, oraz tworzenie sieci kanalizacyjnej dla wszystkich mieszkańców. Gmina posiada własną oczyszczalnię ścieków, która jest potwierdzeniem dbałości samorządu o czystość środowiska naturalnego¹.

II. Nowy system gospodarki odpadami komunalnymi

Nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi zaczął obowiązywać od 1 lipca 2013 roku, natomiast do 30 czerwca 2013 r. obowiązywał stary, oparty na umowach które były zawierane między mieszkańcami a podmiotami świadczącymi usługi w zakresie gospodarowania odpadami.

Przed reformą głównym sposobem zagospodarowania odpadów przez przedsiębiorców stało się ich składowanie na składowiskach odpadów. Innego rodzaju problemem był brak selektywnej zbiórki odpadów. Odpady, które były wówczas odbierane przez firmy stanowiły niesegregowane, zmieszane odpady komunalne. Problem jaki również się pojawiał podnoszony przez mieszkańców gminy to brak możliwości pozbywania się odpadów problematycznych, takich jak np. odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i remontowe, zużyty sprzęt elektryczny itp. Poprzez naszą akcesję z Unią Europejską Polska zobligowała się unowocześnić dotychczasowy system gospodarowania odpadami, który nie przyniósł oczekiwanych efektów. Zobowiązano się przeprowadzić reformy w postaci:

- budowy niezbędnej infrastruktury,
- ograniczenia składowania odpadów komunalnych,

¹ www.opatowek.pl

- zwiększenia pozyskiwania surowców wtórnych ze strumienia odpadów komunalnych.

Reformę systemu rozpoczęto w dniu 1 lipca 2011 r od nowelizacji ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw. Nowelizacja stawiała sobie za wzór inne kraje europejskie, w oparciu o doświadczenie których Polska miałaby uszczelnić system gospodarowania odpadami komunalnymi.

Tzw. "rewolucja śmieciowa" zobowiązała samorządy lokalne do przejęcia pieczy nad gospodarką odpadami komunalnymi. Oznacza to w praktyce, że gmina zobowiązana jest zorganizować odbiór i zagospodarowanie odpadów od mieszkańców zamieszkujących na danym terenie. Zgodnie z ustawą, pozostawiono samorządom wybór, czy chcą objąć systemem tylko posesje zamieszkałe czy dodatkowo posesje niezamieszkałe. W Gmina Opatówek dokonano wyboru, poprzez decyzję Rady Gminy Opatówek, o przejęciu tylko nieruchomości zamieszkałych.

Głównymi założeniami zmian w znowelizowanych przepisach było dążenie do:

- uszczelnienia systemu gospodarowania odpadami komunalnymi,
- prowadzenia selektywnego zbierania odpadów komunalnych „u źródła”,
- zmniejszenia ilości odpadów komunalnych kierowanych na składowiska,
- zwiększenia liczby nowoczesnych instalacji do odzysku,
- całkowitego wyeliminowania nielegalnych składowisk odpadów,
- prowadzenia właściwego sposobu monitorowania postępowania z odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości,

III. Rejestr działalności regulowanej, wysokość opłat związana ze sposobem gromadzenia odpadów oraz terminy opłat.

1. W drodze przetargu nieograniczonego Gmina Opatówek zleciła odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych firmie: Przedsiębiorstwo Oczyszczania Miasta EKO Sp. z o.o. 62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19.

Umowa została podpisana na okres 2 lat tj. do 30 czerwca 2015 roku.

Firmy które uzyskały wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Opatówek to:

- Zakład Oczyszczania Terenu "BAKUN" Andrzej Bakun Roztoka 6 62-513 Krzymów
- REMONDIS Sanitech Poznań sp. z o.o., ul. Górecka 104; 61-483 Poznań 8
- F.U.H. JARTEX Szczepan Jarantowski ul. Zakopiańska 12; 62-800 Kalisz
- Zakład Oczyszczania i Gospodarki Odpadami "MZO" S.A. ul. Staroprzygodzka 138; 63-400 Ostrów Wielkopolski
- Zakład Wielobranżowy Marek Buchnajzer Tymianek 20; 62-840 Koźminek
- Przedsiębiorstwo Oczyszczania Miasta "EKO" Sp. z o.o. ul. Łódzka 19; 62-800 Kalisz
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka Akcyjna w Kaliszu ul. Bażancia 1A 62-860 Kalisz
- Firma Usługowa "KOSZ" sp. z o.o. ul. Wylotowa 57 63-400 Ostrów Wielkopolski

- REMONDIS Sanitech Poznań sp. z o.o. Oddział w Kościanie ul. Łąkowa 5 64-000 Kościan
- Przybył Rafał RAF-TRANS ul. Dybowskiego 35 62-800 Kalisz

2. Sposób zbierania, wysokość opłat i terminy płatności

Stawki, które zostały uchwalone przez Radę Gminy zostały zróżnicowane ze względu na sposób odbioru.

Jeśli na nieruchomości odpady komunalne były zbierane w sposób selektywny w podziale na poszczególne frakcje:

- szkło
- tworzywa sztuczne, metale i opakowania wielomateriałowe
- papier i tekturę,
- odpady zmieszane

oraz dodatkowo nieruchomość posiadała kompostownik to opłata za osobę wynosiła 5,50 zł na miesiąc. Jeśli odpady komunalne były zbierane w sposób selektywny, ale posesja nie posiadała kompostownika to stawka opłaty wynosiła 7 zł za osobę.

Natomiast jeśli właściciel nieruchomości nie wyraził chęci segregacji odpadów i zbierał je w sposób nieselektywny wówczas stawka wynosiła 11 zł/ os/m-c.

Terminy opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalono kwartalnie

- za I kwartał płatność do 28 lutego;
- za II kwartał do 31 maja
- za III kwartał do 31 sierpnia
- za IV kwartał do 30 listopada

IV. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

1. Przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Na terenie Gminy Opatówek nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych, dlatego Gmina Opatówek od 1998 roku jest członkiem Związku Komunalnego Gmin "Czyste Miasto, Czysta Gmina". Celem działania Związku jest opracowanie i realizacja programu polegającego na kompleksowym i zgodnym z wymogami Unii Europejskiej rozwiązaniu problemu gospodarki odpadami komunalnymi w rejonie działania Związku. Kluczowym punktem programu jest stworzenie silnego centrum gospodarki odpadami poprzez budowę

Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „ORLI STAW” w Prażuchach Nowych, gm. Ceków Kolonia. Zakład jest zlokalizowany na otoczonym lasami obszarze około 22 hektarów terenu. Inwestorem, właścicielem terenu oraz użytkownikiem jest Związek Komunalny Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”.²

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Gmina Opatówek w 2014 roku podjęła współpracę z firmą "Sim Projekt", która zobowiązała się przygotować projekt oraz dokumentację związaną z budową celu publicznego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na działce 719/1 obręb Opatówek, obok oczyszczalni ścieków. Do PSZOK-u każdy mieszkaniec gminy będzie mógł dodatkowo (w ramach opłaty za odbiór i zagospodarowanie) oddać odpady komunalne.

Gmina w latach 2013-2014 organizowała odbiór odpadów problematycznych, tj. odpady wielkogabarytowe, elektrośmieci przynajmniej raz do roku. Odbiór odbywał się zgodnie z harmonogramem, mieszkańcy wystawiali przed posesję odpady a firma EKO bezpośrednio odbierała je. Przeteterminowane leki można było oddawać w aptekach, które gmina wyposażyła w specjalne pojemniki do gromadzenia tego typu odpadów.

4. Ilość złożonych deklaracji przez mieszkańców Gminy Opatówek od dnia 1.07.2013r. do 31.12.2014r.

systemem objęto: 9700 osób, w tym:

- liczba mieszkańców objętych stawką 5,50 zł (odpady segregowane + kompostownik) wyniosła - 6349 osób
- liczba mieszkańców objętych stawką 7,00 zł (odpady segregowane) - wyniosła 2546 osób
- liczba mieszkańców objętych stawką 11,00 zł (odpady niesegregowane) - wyniosła 805 osób

5. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy złożyli deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnym.

Właściciel nieruchomości zamieszkałej zobowiązany był do złożenia deklaracji, gdzie dokonał wyboru wysokości opłat, które będzie uiszczał na rzecz gminy.

Liczba właścicieli nieruchomości zamieszkałych, którzy w roku 2013 zostali objęci systemem wyniosła 2578 posesji, natomiast liczba objętych nieruchomości zamieszkałych na koniec 2014 roku wynosiła 2590

V. Zestawienie odebranych odpadów komunalnych oraz osiągniętych poziomów w latach 2013-2014

Zestawienie za 2013 rok

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]	Sposób zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych
------------------------------------	---------------------------------------	--	--

² www.orlistaw.pl

150107	Opakowania ze szkła	8,6	R 5 / R 3
150102	Opakowania z tworzyw sztucznych	9,4	R 5 / R 3
200135*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	0,1	R 12
170101	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	10,5	R 12
150107	Opakowana ze szkła	50,2	R 5 / R 3
200135*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	0,5	R 12
150106	Zmieszane odpady opakowaniowe	55,0	R 12
200132	Leki inne niż wymienione w 200131	0,1	D 10
200399	Odpady komunalne nie wymienione w innych	7,0	D 5
200307	Odpady wielkogabarytowe	3,7	R 12
200303	Odpady z czyszczenia ulic i placów	20,8	D 5
170202	szkło	5,4	R 12
170107	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 170106	6,7	R 5

170102	Gruz ceglany	11,2	R 5
200203	Inne odpady nieulegające biodegradacji	1,3	D 5
200301	Niesegregowane zmieszane odpady komunalne	1877,2	R 12

- ODPADY KOMUNALNE ULEGAJĄCE BIODEGRADACJI nieprzekazane do składowania na składowisku odpadów - ilości oraz sposób zagospodarowania odpadu.

Kod odebranych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji nieprzekazanych do [Mg]	Sposób zagospodarowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji nieprzekazanych do składowania
150101	Opakowania z papieru i tektury	2,0	recykling materiałowy
200101	Papier i tektura	4,1	recykling materiałowy
150101	Opakowania z papieru i tektury	0,9	recykling materiałowy
150101	Opakowania z papieru i tektury	2,5	recykling materiałowy
150101	Opakowania z papieru i tektury	3,8	recykling materiałowy
200201	Odpady ulegające biodegradacji	4,1	kompostowanie

- OSIĄGNIĘTY POZIOM OGRANICZENIA MASY ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI KIEROWANYCH DO SKŁADOWANIA: **95,1%**
- POZIOM RECYKLINGU NASTĘPUJĄCYCH FRAKCJI ODPADÓW KOMUNALNYCH: PAPIERU, METALI, TWORZYW SZTUCZNYCH I SZKŁA ODEBRANYCH Z OBSZARU GMINY

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Łączna masa odebranych odpadów komunalnych	Masa odpadów poddanych recyklingowi [Mg]
------------------------------------	---------------------------------------	--	--

		[Mg]	
150107	Opakowania ze szkła	72,06	72,06
150102	Opakowania z tworzyw sztucznych	19,63	19,34
150101	Opakowania z papieru i tektury	29,36	29,36
150104	Opakowania z metali	5,94	5,94
150106	Zmieszane odpady opakowaniowe	55,0	0

- **Osiągnięty poziom recyklingu**, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w roku 2013 wyniósł: **17,31 %** (wymagany poziom w rozporządzeniu w roku 2013 wynosił 12%).
- Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne **odpadów budowlanych** i rozbiórkowych wyniósł: **100 %** (wymagany poziom w rozporządzeniu w roku 2013 wynosił 36%).

Zestawienie odpadów za 2014 rok

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]	Sposób zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1991,8	R 12
17 01 01	Gruz betonowy	1,6	R 5
17 01 02	Gruz ceglany	28,4	R 5
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 200131	0,2	zbieranie / R 12
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	14,9	R 12/ R 13
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglano-ceramicznego, odpadów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione	1,9	R 5

	w 170106		
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 170601 i 170603	0,8	R 12
15 01 07	Opakowania ze szkła	93,7	R 5
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	13,2	R 3
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zaw. niebezpiecz. el.	6,2	R 12 / R13
17 02 01	Drewno	0,2	R13
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	10,1	R 12
20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	86,0	D 5
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	73,6	R 12 / R13

- łączna masa selektywnie odebranych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wyniosła **72,4 [Mg]**.

Zestawienie odebranych odpadów ulegających biodegradacji w 2014 roku:

Kod odebranych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji nieprzekazanych do składowania na składowiska odpadów [Mg]	Sposób zagospodarowania ⁸⁾ odpadów komunalnych ulegających biodegradacji nieprzekazanych do składowania na składowiska odpadów
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	9,8	recykling materiałowy
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	0,5	recykling materiałowy
20 01 01	papier i tektura	30,5	recykling materiałowy

20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	31,6	kompostowanie
----------	--------------------------------	------	---------------

- OSIĄGNIĘTY POZIOM OGRANICZENIA MASY ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI KIEROWANYCH DO SKŁADOWANIA - **110,5%**

POZIOM RECYKLINGU I PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA NASTĘPUJĄCYCH FRAKCJI ODPADÓW KOMUNALNYCH: PAPIERU, METALI, TWORZYW SZTUCZNYCH I SZKŁA ODEBRANYCH Z OBSZARU GMINY				
Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Łączna masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]	Masa odpadów poddanych recyklingowi [Mg]	Masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektur	10,3	10,3	-
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	13,2	13,2	-
15 01 04	Opakowania z metali	0,4	0,4	-
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	73,6	0	-
15 01 07	Opakowania ze szkła	93,7	93,7	-
20 01 01	Papier i tektura	30,5	30,5	-
Odpady wysegregowane w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych "Orli Staw" Orli Staw 2; 62-834 Ceków z odpadów zmieszanych 20 03 01 oraz z odpadów zmieszanych opakowaniowych 15 01 06				
15 01 01	Opakowania z papieru i tektur	-	38,4	-
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	-	54,9	-
15 01 04	Opakowania z metali	-	22,3	-
15 01 07	Opakowania ze szkła	-	69,2	-
Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła [%](wymagany poziom w rozporządzeniu w roku 2014 wynosił 14%).			35%	

- Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych[%] wyniósł: 100% (wymagany poziom w rozporządzeniu, w roku 2014 wynosił 38%).

VI. Koszty obsługi systemu

Od 1 lipca 2013 r. koszty gospodarki odpadami komunalnymi są ponoszone przez gminę i prezentują się następująco:

- roczny koszt odbioru oraz zagospodarowania odpadów komunalnych wynosił:
666 123,24 zł.

Przychody:

- roczne należności wynoszą: 753 214,00 zł

System, który obowiązuje ma się samo bilansować. Oznacza to, że Gmina nie może dokładać do systemu z budżetu, ani zarabiać na tym systemie

Z pieniędzy tych należy również:

- stworzyć Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (koszt utworzenia punktu wynosi około 450 000,00 zł.), jak również ponosić koszty związane z transportem odpadów zebranych na PSZOK-u oraz koszty zagospodarowania tychże odpadów.

- koszty administrowania systemem,

- edukacja ekologiczna mieszkańców.

Przed upłynięciem każdego terminu uiszczania opłat, gmina poprzez wysyłanie sms-ów, ogłoszenia na stronie internetowej, oraz poprzez kurendy przypominała mieszkańcom o obowiązku dokonania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Pomimo podjętych działań nieuregulowane zobowiązania mieszkańców w opłacie na koniec 2013 roku wyniosły 38 500,00 zł; natomiast na dzień 31 grudnia 2014 roku 68 000,00 zł.

Podsumowanie

Nowy system zobowiązał gminy do przejęcia obowiązków związanych z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych. Na wdrożenie każdych zmian potrzeba czasu, a tego w przypadku "rewolucji śmieciowej" było stosunkowo niewiele. Dla każdego zarówno dla mieszkańców jak i dla osób obsługujących nowy system to był trudny czas. Jednak pomimo trudności nowy system udało się wdrożyć sprawnie, a z każdym dniem jest on udoskonalany. Można zaobserwować, że świadomość społeczna w sprawie prawidłowego postępowania z odpadami znacząco wzrosła. Kolejnym zauważalnym atutem jest fakt, że na terenie gminy nie pojawiają się dzikie wysypiska.

Jesteśmy przekonani, że ta ustawa doprowadzi do pozytywnych zmian, dzięki którym nasze środowisko nie będzie zanieczyszczane. Świadomość ekologiczna wśród mieszkańców gminy, tych starszych jak i młodszych, wpłynie pozytywnie na jakość życia na terenie naszej gminy, a w przyszłości będzie można cieszyć się wymiernymi efektami w postaci czystej wody, powietrza oraz zadbanej przyrod, na obszarze naszej małej ojczyzny.